

EU och miljöpolitiken

Vad står på spel inför EU-valet?

David Erlandsson

Naturskyddsföreningen

EU och miljöpolitiken

EU:s institutioner

EUROPEISKA RÅDET

EU-KOMMISSIONEN

EUROPEISKA
CENTRALBANKEN

MINISTERRÅDET

EUROPAPARLAMENTET

EU-DOMSTOLEN

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Varför är EU så viktigt för miljöpolitiken?

- Miljö- och klimatfrågorna är gränsöverskridande
- Majoritet av klimat- och miljölagstiftning kommer från EU
- EU tar fram strategier och handlingsplaner som sätter riktningen för nationellt arbete
- Läger ribba/golv för nationell politik
- Stor påverkan på länder utanför EU

EU-nivå

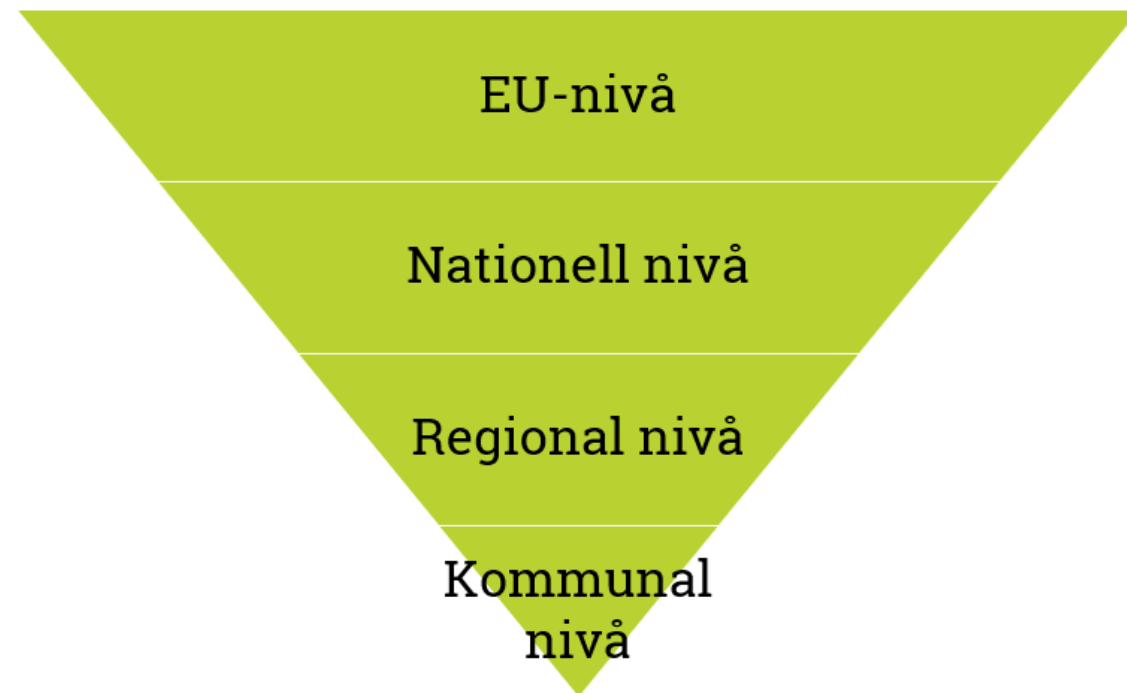
EU har exklusivt eller delat lagstiftningsansvar på klimat- och miljöområdet.

Nationell nivå

Cirka **80 procent** av all klimat- och miljölagstiftning initieras på EU-nivå.

Regional nivå / Kommunal nivå

- Hälften av beslutspunkterna i region- och kommunfullmäktige kommer direkt eller indirekt från EU-nivå.
- En majoritet av klimat- och miljörelaterade beslut är EU-relaterade.
- Arbetar mycket med implementering och får finansiering från EU.

Naturskyddsföreningen

Lobbyister i Bryssel

- EU:s institutioner vill bli påverkade
- Alla intressen representeras i Bryssel
- Övervikt av lobbyister från näringsliv och industri
- Vi samarbetar med europeiska organisationer (EEB, CAN Europe, Seas at risk etc.)
- Alla regioner finns representerande i Bryssel (även vissa storstadskommuner).

EEB
European
Environmental
Bureau

SEAS AT RISK

Central Sweden
DALARNA, GÄVLEBORG OCH ÖREBRO LÄN

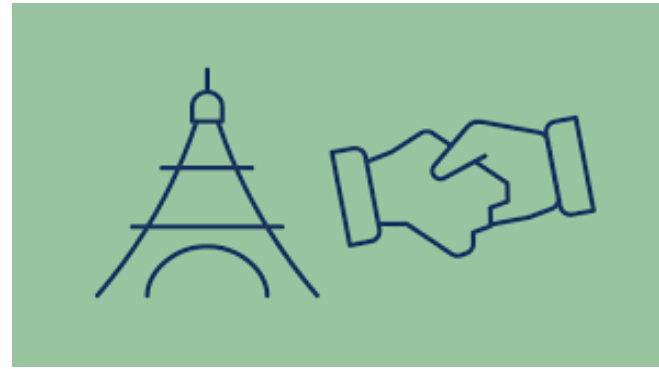
Naturskyddsforeningen

Politiska läget inför EU-valet 2024

Naturskyddsforeningen

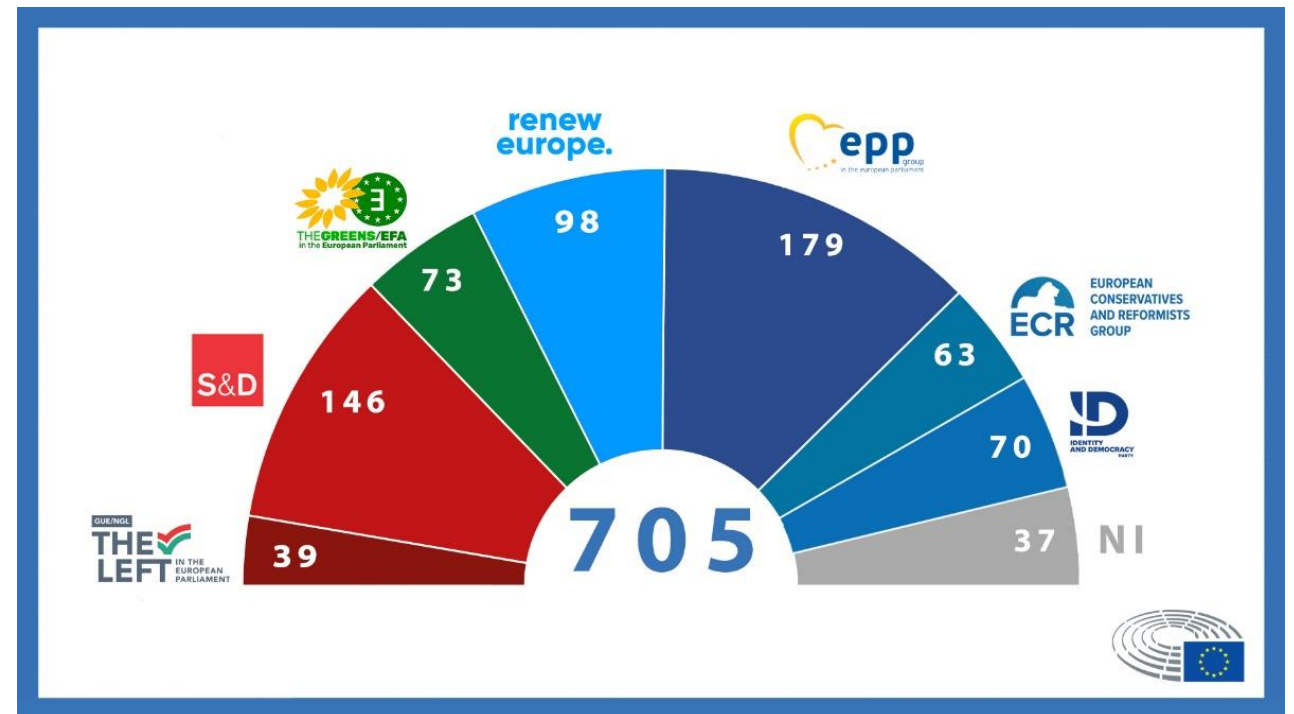
Tillbakablick inför valet 2019

EU-valet 2019

- De största partierna (S&D och EPP) minskade betydligt
- Den liberala, gröna och högernationalistiska gruppen gick fram
- Liberalerna och de gröna fick en avgörande roll för hur majoritet skulle se ut

Naturskyddsföreningen

EU:s medlemsländer bestämmer vem som blir EU-kommissionens ordförande men Europaparlamentet måste godkänna den nya kommissionen

EU-kommissionen 2019-2024 huvudprioriteringar

1. En grön giv
2. Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern
3. En ekonomi för människor.
4. Ett starkare Europa i världen
5. Främjande av vår europeiska livsstil
6. En ny satsning på demokrati i EU

Naturasky

‘Europe’s man on the moon moment’: Von der Leyen unveils EU Green Deal

“Now it’s time to act”, announced European Commission President Ursula von der Leyen as she laid out the executive’s plans for tackling climate change.

Ursula von der Leyen | Photo credit: European Parliament Audiovisual

EU:s gröna giv 2019-2024

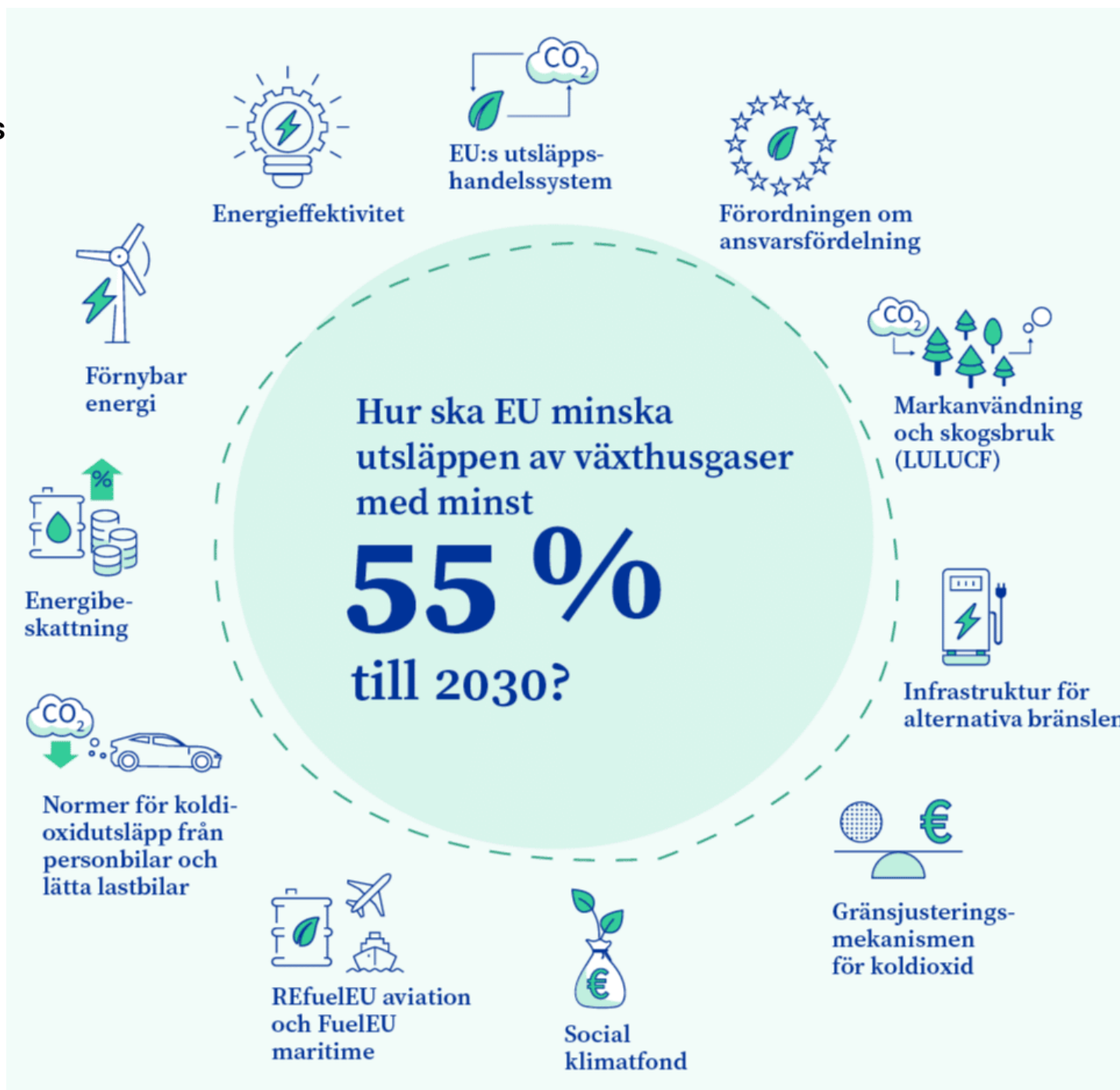
- Klimat
- Biologisk mångfald
- Energi
- Föroreningar och miljögifter
- Grön industri
- Skog och mark
- Cirkulär ekonomi
- Transporter och mobilitet

Ca 100 nya eller uppdaterade lagstiftningar

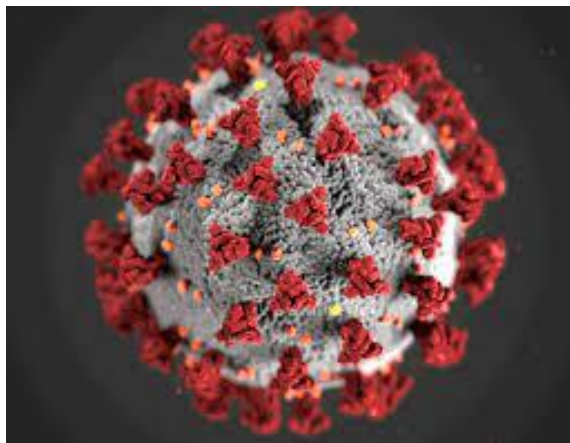
Naturs

Naturskyddsförningen

Inför EU-valet 2024

Naturskyddsforeningen

Inför EU-valet 2024

Flera EU-länder sänker miljöambitionerna

Klimatkommissionären säger upp sig - väcker oro i EU

Pressure grows on von der Leyen to defy her party and defend EU Green Deal

Macron's call for 'pause' of EU environmental regulation causes controversy

VÄRLDEN

Ny klimatlag stöter på hårt motstånd i EU-parlamentet

Höjda ögonbryn i EU - konservativa lämnade samtal om naturskydd: "Ett sabotage"

Naturskyddsforeningen

Nyheter / Nederländerna

Rasande bönder vägrar ge upp: "Så mycket ilska och smärta"

Stora bondeprotester i Europa – men inte i Sverige

Tyska bondeupproret: 10 000 blockerade centrala Berlin

Farmer protest continues: Tractors will block Brussels Ring Road until tonight

Monday, 29 January 2024

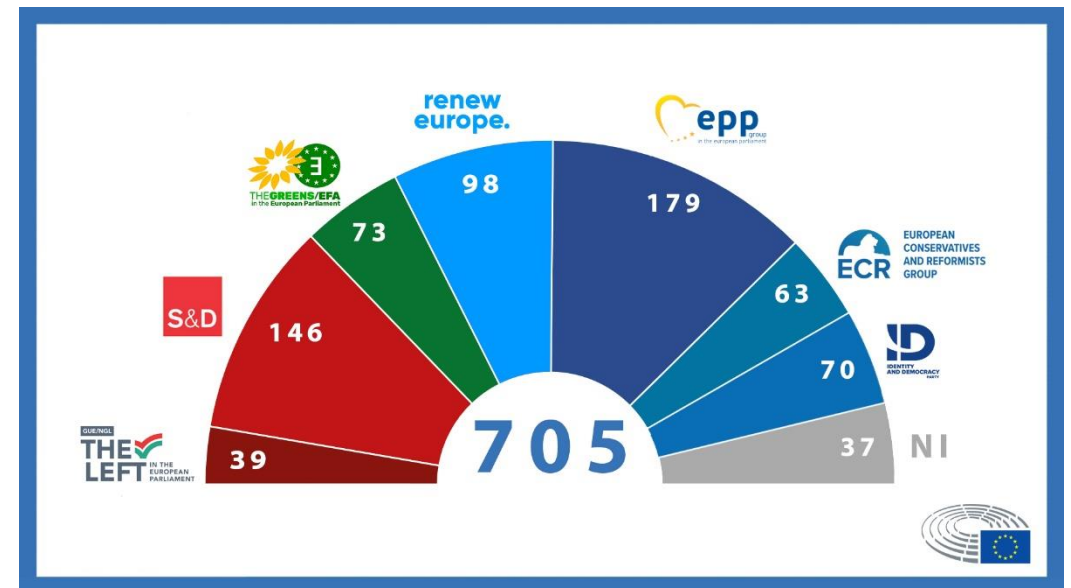
VÄRLDEN

Bönder hotar med blockad av Paris – trots löften från regeringen

Senaste prognosen inför EU-valet nästa år

- Vänstergruppen **36** (39)
- Socialdemokratiska gruppen **139** (146)
- Gröna gruppen **49** (73)
- Liberala gruppen **85** (98)
- Den konservativa gruppen **168** (179)
- Högerpopulister **81** (63)
- Högerextrema **82** (70)
- Grupplösa **42** (37)
- Nya partier som inte tillhör någon grupp **38**

Naturskyddsföreningen

Klimat- och miljöfrågor nästa mandatperiod

- Klimatmål 2040
- Jordbrukspolitiken
- Finansiering
- Delar av gröna given som inte förhandlats klart?? (livsmedel, djurhälsa, skogsövervakning mm.)

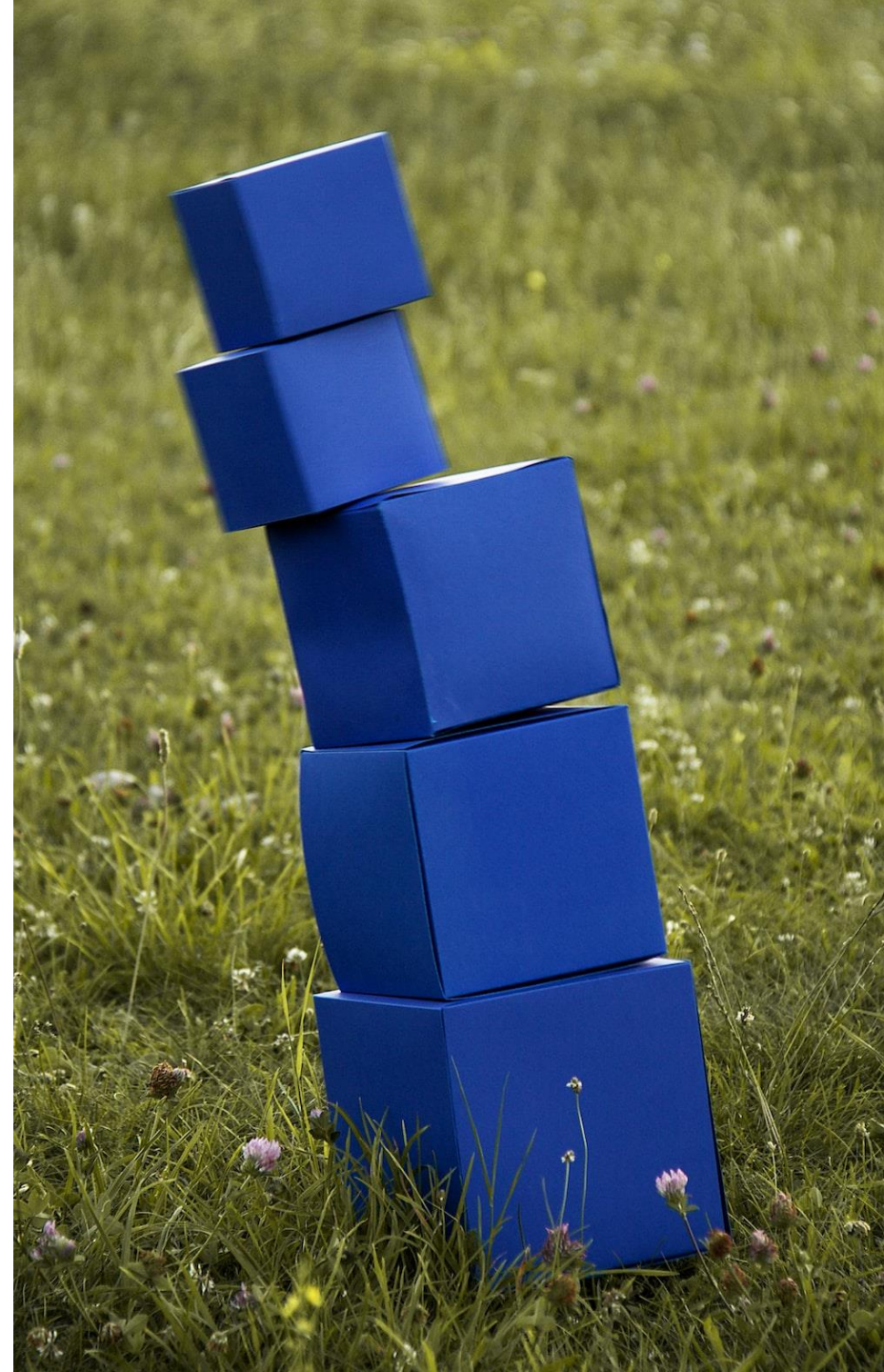

Naturskyddsföreningen

Gröna given är hotad

- Försvagat stöd för Gröna given, särskilt EPP och upp till 2/3 av Renew.
- Färre platser förutspås för de "politiska familjer" som stöttat Gröna given.
- Andra frågor överskuggar klimat och miljö.
- Lagstiftningströtthet - driv för grönt moratorium.
- Ungern kommer in i kritiskt skede andra halvåret 2024.

→ EU-valet avgörande!

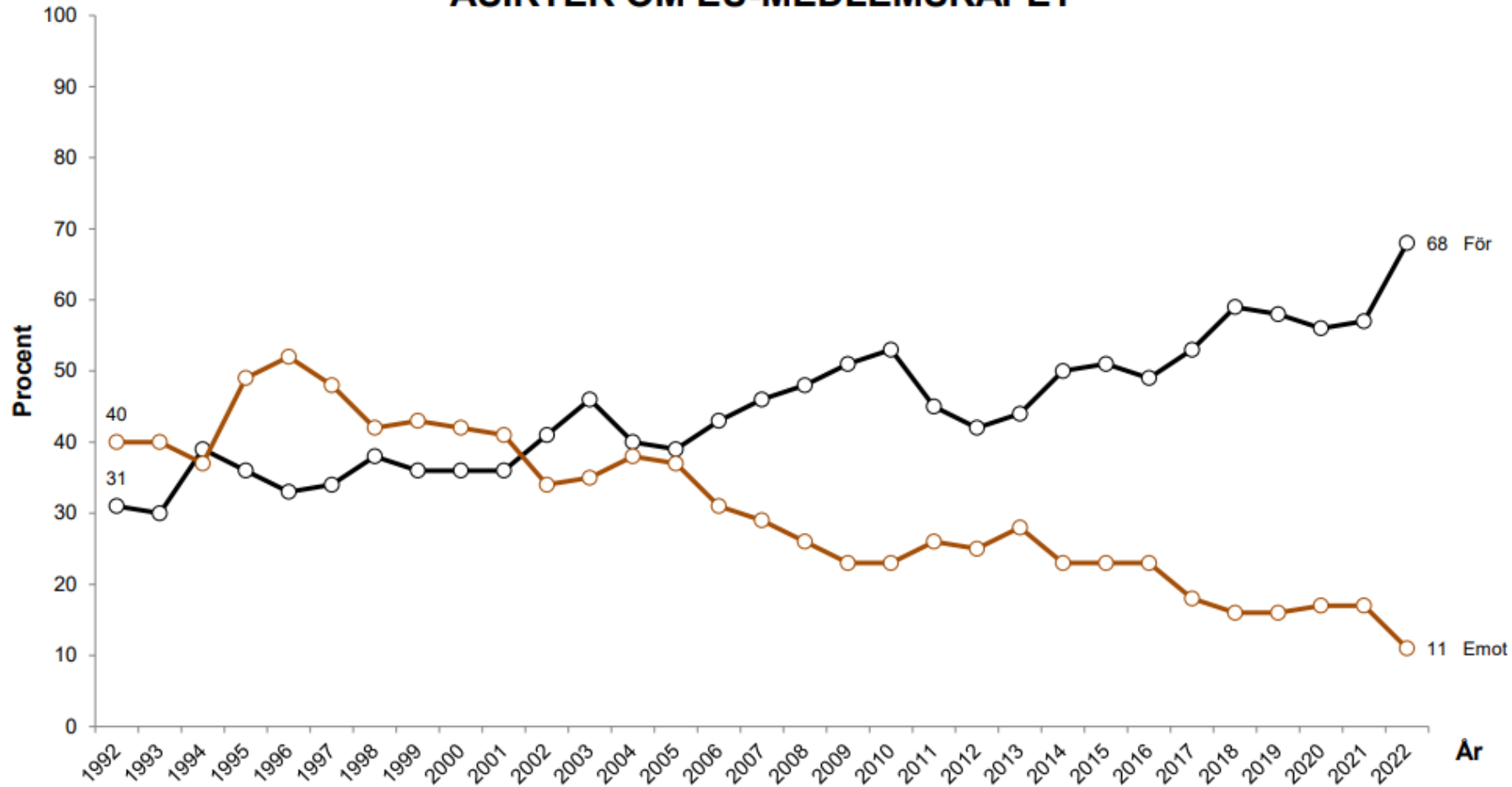

Naturskyddsföreningen

Svenskarna och EU

ÅSIKTER OM EU-MEDLEMSKAPET

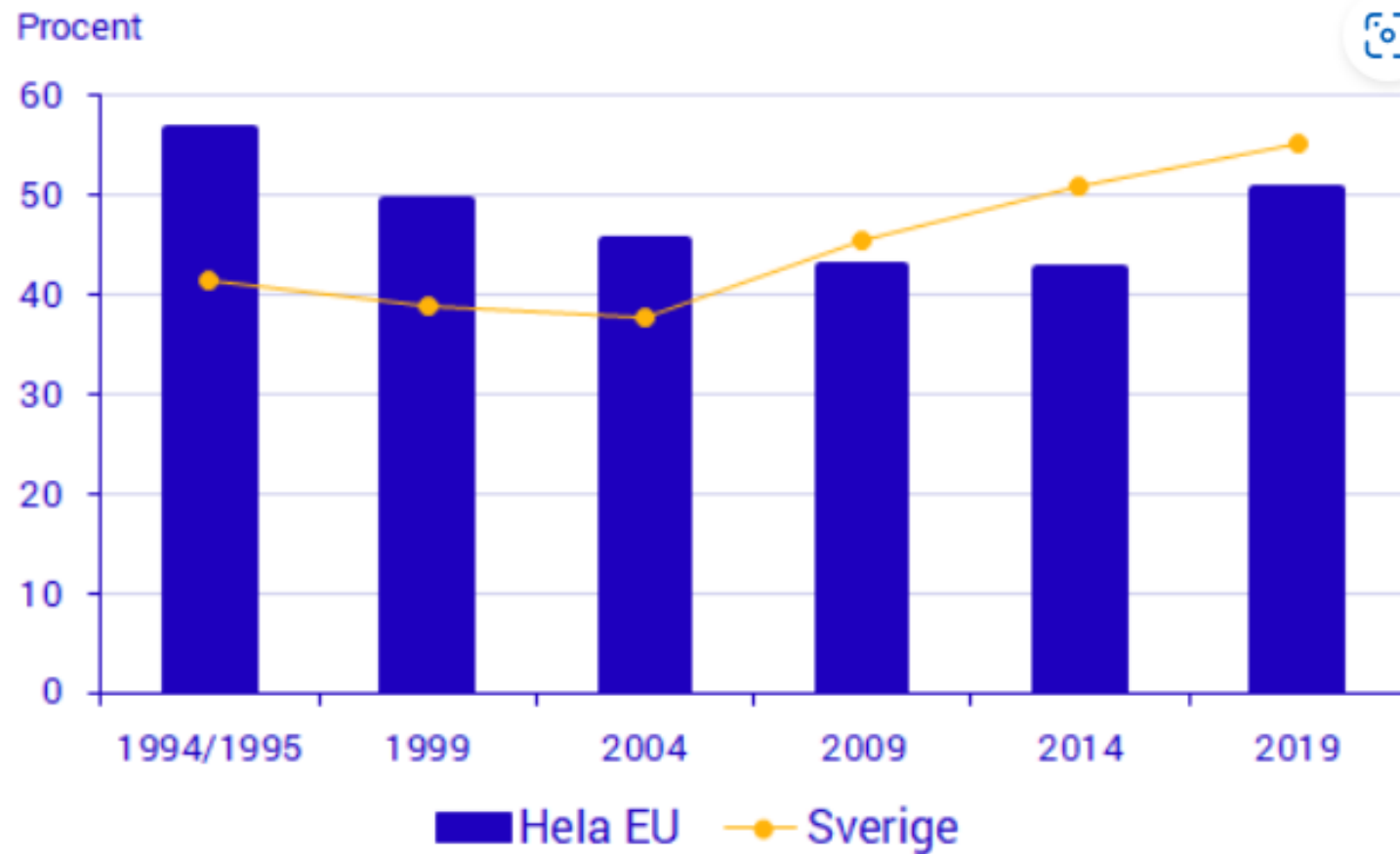
Kommentar: Svarsalternativen är "I huvudsak för det svenska medlemskapet i EU"; "I huvudsak emot det svenska medlemskapet i EU" samt "Ingen bestämd åsikt i frågan". Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Frågeformulering: "Vilken är din åsikt om det svenska EU-medlemskapet?"

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1992–2022

Valdeltagande i Europaparlamentsval 1994/95–2019 i Sverige och hela EU

Eurobarometer – Sverige och EU

- För svenskar är den viktigaste frågan för EU kriget i Ukraina samt klimat och miljö
- För svenskarna är den viktigaste frågan i Sverige brottslighet och klimat och miljö
- 92% av tillfrågade svenskar anser att EU bör göra massiva investeringar i förnybar energi såsom vind och solkraft

EUROPAPARLAMENTSVALET

"Klimatet hetaste frågan i EU-valsdebatten"

8:51 min [Min sida](#) [Dela](#)

Publicerat torsdag 4 januari kl 07.56

Potentiella farhågor

- Att svenskarnas EU-kunskaper är låga (under EU-genomsnittet)
- Hälften av Sveriges medborgare litar inte på EU
- 75% känner sig inte informerade kring EU-frågor

SVENSK POLITIK

EU-val? Sex av tio vet inte att det äger rum i år

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningens EU-valkampanj

Vad vill vi med kampanjen inför EU-valet?

Övergripande mål: Höja partiernas klimat- och miljöambitioner, såväl inför valet som i konkret politik under kommande mandatperiod.

För att nå dit vill vi genom valarbetet:

- Skapa ökat fokus på klimat och miljö i valrörelsen
- Öka väljarnas medvetenhet om EU:s betydelse för klimat- och miljöpolitiken
- Guida väljare som vill lägga en röst för miljön
- Bidra till att stärka Naturskyddsforeningen som politisk kraft lokalt och regionalt

Blåslampor och bromsklossar

Rapport

Granskning av svenska EU-parlamentarikers miljöinsatser 2014-2019

Naturskyddsföreningen

Ge oss kraft att förändra
PG 90 1909-2

Rapport

Löften i elfte timmen

Granskning av partiernas miljöambitioner inför EU-valet 2019

Naturskyddsföreningen

Ge oss kraft att förändra
PG 90 1909-2

Bakåtblickande granskning

Granskar hur partiernas parlamentariker har agerat i EU-parlamentet 2019-2024.

Ca 25 prioriterade lagstiftningar.

Miljöbetyg på svenska EU-parlamentariker 2014 – 2019

Inom varje betygskategori presenteras parlamentariker utifrån andel bra miljö-röst i de granskade omröstningarna.

Betygskriterier

●●●● Utmärkt

Har lagt en bra miljö-röst i minst 75 procent av de granskade omröstningarna och har *dessutom* på andra sätt uppvisat ett stort engagemang för miljöfrågor i det parlamentariska arbetet.

●●●● Bra

Har lagt en bra miljö-röst i minst 75 procent av de granskade omröstningarna. Det kan också ges till parlamentariker som har lagt en bra miljö-röst i minst 50 procent av omröstningarna och *samtidigt* uppvisat ett stort engagemang för miljöfrågor i det parlamentariska arbetet.

●● Okej

Har lagt en bra miljö-röst i 50-74 procent av de granskade omröstningarna, men har inte visat ett tydligt engagemang för miljöfrågor.

● Dåligt

Har lagt mindre än 50 procent bra miljö-röster i de granskade omröstningarna.

●●●● Utmärkt

Linnéa Engström (MP)

Har röstat mycket bra för miljön och har bland annat förhandlat fram flera ambitiösa lagstiftningar inom EU:s fiskeripolitik.

●●●● Utmärkt

Jakob Dalunde (MP)

Har röstat mycket bra för miljön och har varit drivande för en mer ambitiös klimatpolitik inom främst energi- och transportsektorn.

●●●● Utmärkt

Malin Björk (V)

Har röstat mycket bra för miljön och har aktivt drivit miljöfrågor i parlamentet trots att hon inte sitter i ett miljörelaterat utskott.

●●●● Utmärkt

Jytte Guteland (S)

Har överlag röstat bra för miljön och har drivit tunga miljöfrågor om bland annat EU:s utsläppshandel och hormonstörande ämnen.

●●●● Bra

Soraya Post (FI)

Har röstat mycket bra för miljön och dessutom bättre än sin europeiska partigrupp, men har inte varit pådrivande i miljöfrågor.

●●●● Bra

Bodil Valero (MP)

Har röstat mycket bra för miljön men har inte drivit några tyngre miljö-politiska frågor.

Liberalerna

Partigrupp: ALDE – Alliansen av liberaler och demokrater för Europa

De två liberala parlamentsledamöterna Jasenko Selimovic och Cecilia Wikström har lagt en bra miljö-röst i 56 respektive 53 procent av de granskade omröstningarna. Generellt sett har de röstat sämre i klimatfrågor än i övriga omröstningar som granskats. Det gäller också i ett par omröstningar rörande fiskeripolitiken. De liberala parlamentarikerna sitter inte i något miljörelaterat utskott och Liberalerna är inte drivande i miljöpolitiken.

Liberalerna ställde sig 2014 bakom 10 av Naturskyddsföreningens 15 förslag, och har i de omröstningar som kunnat följas upp överlag röstat i enlighet med sina löften.

Jasenko Selimovic har suttit i EU-parlamentet sedan september 2015 då han ersatte Marit Paulsen.

Ingen av de sittande ledamöterna står på Liberalernas lista inför EU-valet.

Jasenko Selimovic

56%

bra miljö-röst

Utskott:

- Utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd
- Utskottet för sysselsättning och sociala frågor (suppleant)
- Utskottet för konstitutionella frågor (suppleant)

Jasenko Selimovic är den av de två liberala parlamentarikerna som uppvisat ett visst engagemang för miljön. Han sitter inte i ett miljörelaterat utskott, och har därmed inte varit föredragande för några miljörelaterade betänkanden. Inte heller har han lagt förslag till miljörelaterade resolutioner. Däremot har han i debattinlägg i plenum ett tjugotal gånger nämnt miljö- och klimatrelaterade frågor, exempelvis vikten av ekonomiska satsningar på miljö- och klimatfrågor, problemen med antibiotikaresistens, och vikten av att förbättra EU:s uppvärmnings- och nedkylningssystem för att öka energieffektiviteten. I ett par ändringsförslag har han också lyft fram satsningar på cirkulär ekonomi.

Mest stolt över: *Inget svar.*

●● Okej

Betyg: Jasenko Selimovic har bara i drygt hälften av omröstningarna röstat bra för miljön men har i vissa fall lyft miljörelaterade frågor och problem till debatt i plenum.

Framåtblickande granskning

Granskar partiernas miljö- och klimatambitioner för mandatperioden 2024-2029. Enkät med miljöpolitiska förslag till partierna.

	FI	MP	V	L	S	M	C	KD	SD
1. Öka EU:s klimatambition	●	●	●	●	●	●	●	●	●
2. Avskaffa klimatskadliga subventioner	●	●	●	●	●	●	●	●	●
3. Låt flyget betala sina miljökostnader	●	●	●	●	●	●	●	●	●
4. Mäta konsumtionsbaserade utsläpp	●	●	●	●	●	●	●	●	●
5. Sätt mål för att öka EU:s kolsänka	●	●	●	●	●	●	●	●	●
6. Stärkt implementering av vattendirektivet	●	●	●	●	●	●	●	●	●
7. Förbjud bottenråkning	●	●	●	●	●	●	●	●	●
8. Tillståndspröva fiske i skyddade områden	●	●	●	●	●	●	●	●	●
9. Stoppa ålfisket	●	●	●	●	●	●	●	●	●
10. Jordbrukspolitik för miljö och klimat	●	●	●	●	●	●	●	●	●
11. Kartlägg kemiska bekämpningsmedel	●	●	●	●	●	●	●	●	●
12. Ambitiös strategi för biologisk mångfald	●	●	●	●	●	●	●	●	●
13. Upprätthåll miljökraven på gruvnäringen	●	●	●	●	●	●	●	●	●
14. Transparens för en cirkulär ekonomi	●	●	●	●	●	●	●	●	●
15. Skärp regler för hormonstörande ämnen	●	●	●	●	●	●	●	●	●
16. Förbjud PFAS i konsumentprodukter	●	●	●	●	●	●	●	●	●
17. Minska läkemedel i miljön	●	●	●	●	●	●	●	●	●
18. Rättslig prövning i miljöfrågor	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Tabell 1. Tabellen visar partiernas svar på Naturskyddsforeningens 18 förslag. ● Ja ● Vet ej ● Nej

Engagera inför kampanjen

Förbereda miljöengagerade (medlemmar och ickemedlemmar) för att **kunna** och **vilja** kampanja inför EU-valet.

- Workshops på t.ex. kretskonferenser (höst + vår)
- Webbinarier (feb-apr):
 - Övergripande
 - Klimat
 - Skog
 - Jordbruk
 - Miljögifter
 - Hav och vatten
 - Gruvor

Naturskyddsföreningen

Engagera under kampanjen

Underlätta för engagerade att kampanja.

- Projektstöd EU-aktiviteter
- Kampanjhandledning
- Lista på partiernas kandidater från länet
- Frågor och svar
- Insändarmallar
- Broschyrer och affischer
- Valkompass

TIPS OCH VERKTYG

Så kan du engagera dig inför EU-valet 2024

Förbeställ kampanjmaterial

Kampanjmaterialet består av en broschyr, affischer och en större plansch att sätta i gatupratare eller dylikt. Det kommer även finnas digitalt material som består av kortare filmer och grafiskt material.

→ [Jag vill förbeställa kampanjmaterial](#)

<https://www.naturskyddsforeningen.se/inspiration-tips-och-verktyg/sa-kan-du-engagera-dig-infor-eu-valet-2024/>

Valkampanjens olika delar

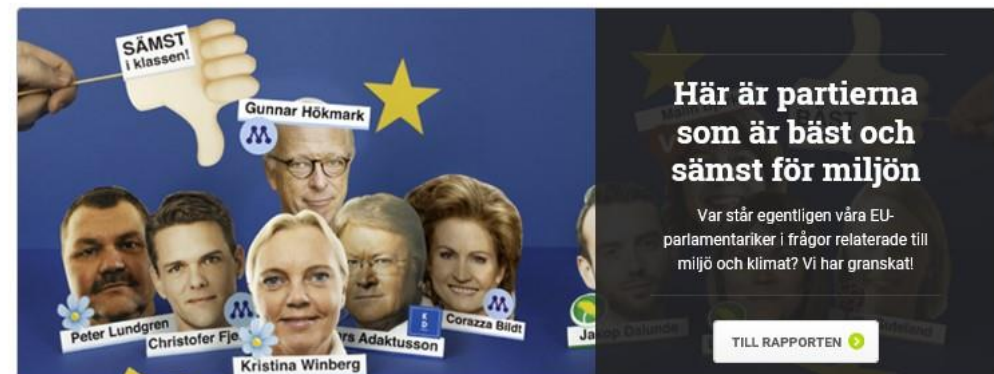
- Höja kunskap och engagemang inför valet
- Kampanj april-juni
- Lansering 2 x rapporter
- Sprida resultat
- Delta i aktuell debatt

Välj planeten i EU-valet

Den 26 maj är det dags att välja vilka som ska representera Sverige i EU-parlamentet. Då avgörs hur en stor del av miljöpolitiken kommer att se ut de närmaste fem åren. Sveriges miljölagstiftning styrs nämligen på många sätt av beslut fattade på EU-nivå. Därför är det extremt viktigt att alla vi som bryr oss om miljö och klimat röstar i EU-valet.

Vi har granskat hur de svenska EU-parlamentarikerna agerat i miljöfrågor de senaste fem åren.

Fem livsviktiga skäl att rösta i EU-valet

Den 26 maj avgörs hur en stor del av hur miljöpolitiken kommer att se ut de närmaste fem åren. Här listar vi några av de viktigaste skälen till varför just du ska göra din röst hörd i EU-valet.

Kolla in listan

EU-val, klimat och miljö – hur hänger det ihop?

Det sägs att vi står inför ett ödesval och att resultatet i det kommande EU-valet är avgörande för bland annat klimat och biologisk mångfald. Men varför spelar egentligen just det här EU-valet så stor roll?

Till frågor och svar

EU-parlamentet: så funkar det

Hur går det egentligen till i EU-parlamentet? På vilka sätt kan en parlamentariker påverka politiken? Det är bara några av de frågor som vi redder ut i den här texten.

Få koll på EU

Naturskyddsforeningen

Tack!

David Erlandsson, EU-strateg

david.erlandsson@naturskyddsforeningen.se